

Huda jama: Trupel v plastičnih gajbicah ni več

V tednu pred dnevom vseh svetih je ministrstvo za delo sporočilo, da so v dobrem letu na pokopališče v Maribor iz Hude jame prepeljali in tam pokopali vseh 769 trupel, ki so dolga leta v rudniku počasi gnile v plastičnih gajbicah. Načrt z gajbicami je bil, da bo gnitje izkopanih trupel v rudniku potekalo hitro in bodo po nekaj letih le še kosti. A so se oblasti, ki so takrat ignorirale izkušene raziskovalce, o hitrosti razpadanja dramatično zmotile in zato tudi po osmih letih prevoz v kostnico ni bil mogoč.

Šokirana leva vlada

V zadnjem letu po lanskem simbolnem prevozu prve krste iz Hude jame v Maribor, takrat se je spominu izvensodno pobitih poklonil tudi predsednik republike **Borut Pahor**, so odkopali še 674 trupel, ki jih desetletje prej še niso in so bila še nametana v skitem rudniškem jašku. Tudi ta so zdaj že pokopana v Mariboru. Sramote s plastičnimi gajbicami in množico trupel nametanih v rudniškem jašku, je s tem konec.

Množica trupel v Hudi jami je bila odkrita leta 2009. Odkritje je nekoliko šokiralo javnost, predvsem pa tedanjo vlado Boruta Pahorja, ki je zaradi tega praktično ustavila vsa dela komisije za prikrita grobišča, ki je od časov prejšnje vlade **Janeza Janše** (SDS) sistematično iskala kraje pobojev po

državi.

»Odkritje je povzročilo, da so bila vsa dela, ki jih je komisija za prikrita grobišča opravljala že od leta 2006, nenadoma zamrznjena, ukinjena,« je te posledice lani povzel zgodovinar **Mitja Ferenc** in o tistih časih dodal, da »mora biti kritičen do ministrstva za delo«

V Hudi jami manj kot 1.500 trupel

Do preobrata je prišlo zadnja leta v času vlade **Mira Cerarja**, ko so v parlamentu v nenavadni koaliciji vladne SMC in opozicijske NSi potrdili zakon, ki je omogočil dodatne izkope v Hudi jami in dostojen pokop vseh pobitih na pokopališču v Mariboru. K umiritvi, ki je omogočila pietetno ravnanje, je pomemben delež kot predsednik republike prispeval tudi Pahor, ki je kot preveč popustljivi šef vlade nekaj težav skoraj desetletje prej zakuhal.

»To bo največji množični pokop žrtev nasilja v miru na območju Slovenije sploh,« je pred letom ocenil predsednik komisije za prikrita grobišča **Jože Dežman**, ki je takrat ocenjeval, da bi lahko šlo skupaj tudi za 2.500 žrtev. A izkop je, kot je sporočilo ministrstvo za delo, pokazal, da je bilo še neizkopanih trupel manj kot so domnevali.

„Že pri prvem izkopu leta 2009 je bilo najdenih 769 žrtev, v letu 2016 pa 647, skupaj torej 1416 žrtev. Od tega ne več kot 21 žensk, žrtev mlajših od 17 let ni bilo,“ so zapisali na ministrstvu, kjer trdijo, da, da „gre glede na najdena in ohranjena oblačila verjetno večinoma za pripadnike oboroženih sil NDH, med žrtvami pa so lahko tudi Slovenci“.

Vzorci DNK v Škofji Loki

Od vseh teh 1416 žrtev, katerih trupla so bila prepeljana v Maribor, so vzorci DNK za identifikacijo shranjeni v kostnici v Škofji Loki, ki jo upravlja nacionalni forenzični laboratorij in ministrstvo za notranje zadeve

Za pripravljala dela v rudniku, izkop, arheološka ter antropološka dela, prenos posmrtnih ostankov z ureditvijo pokopnega polja in vzpostavitev prvotnega stanja na območju rudnika je v obdobju od 2016 do 2017 ministrstvo za delo porabilo nekaj več kot milijon evrov.

Vir fotografije: Ministrstvo za delo